

מחֶסְמֵי קְרִיָּאָה לְמִקְדָּמֵי הַבְּנָה

(4) סימני פיסוק	(3) מילות קישור	(2) מאזכרים	(1) מילים לא-מוכרות
נסמן בקו גלי	נקיף	נסמן בשני קוים	נסמן בקו תחתון
<ul style="list-style-type: none"> • נקודה: אמירה של משהו "רגיל" • סימן שאלה: 1. שְׁאֵלָה, 2. תמיהה • סימן קריאה: 1. קריאה, צְעָקָה, 2. החלטיות • מרכאות: 1. דו-שיח, 2. כינוי, שם, 3. ציטוט, 4. היפוך משמעות • נקודתיים: 1. דיבור ישיר, 2. פירוט • סוגריים: 1. תוספת הסבר, ביאור, פירוש, 2. הערת אגב של הכותב, 3. ציון מראה מקום, 4. פירוט, 5. תרגום מילולי • קו מפריד: 1. ציון הבעת דעה או הערת אגב של הכותב, והפרדתה מהמשפט, 2. ציון פירוט המובא באמצע המשפט, 3. לפני חלק של משפט שיש בו הפתעה, 4. לפני הסבר או הרחבה 	<ul style="list-style-type: none"> • זמן: כאשר, אחרי, אחרי ש, אחר-כך, ראשית... • סיבה: בגלל, בְּזָכוֹת, עקב, מפני ש, משום ש, היות ש, מְאַחַר ש, הואיל ו... • תוצאה: לכן, לפיכך, משום כך, כתוצאה מכך... • תכלית (מטרה): כדי, לְמַעַן, לְשֵׁם, בְּשִׁבִּיל, לְשֵׁם כֵּךְ... • ניגוד: אבל, אולם, אך, לא... אלא..., בניגוד ל, לעומת, בהשוואה ל, ואילו • הוספה: כמו-כן, וגם, נוסף על כך, יתר על כן, לא רק... אלא גם... 	<ul style="list-style-type: none"> • כינויי גוף: הוא, היא... • מילות יחס • בנטייה: אותי, להם, מִמֶּנּוּ, אֶצְלָן... • כינויים רומזים: זה, זו, הללו... • כינויי קניין: חברו • תיאורים: • זמן (אז), מקום (שם), אופן (כך) 	<ul style="list-style-type: none"> • הבנה בהקשר • הפירוש המדויק • אינו נחוץ • שורשים ומשפחות מילים • מילה נרדפת קרובה

טקסט מידעי: היסוד המארגן

בעיה ופתרון

- **מבנה:** בעיה, הגורמים או הסיבות לבעיה, פתרונות אפשריים או הפתרון המוצע
- **מילות קישור** של סיבה ותוצאה
- **מילים מכוונות:** הבעיה היא, אחד הפתרונות, פתרון נוסף, אפשר לפתור, פתר, מסייע, עוזר... וגם מילים מכוונות של סיבה ותוצאה

עימות (בעד ונגד)

- **מבנה:** נושא כלשהו (בעיה או תופעה או רצון לשינוי וכדומה), דעות "בעד" ו"נגד", טענות של אנשים או של קבוצות, הדעה של הכותב או של הכותבת
- **מילות קישור** של עימות, ניגוד או של השוואה
- **מילים מכוונות:** סוברים, חושבים, מאמינים, טוענים, תומכים, מצדדים, מתנגדים, דעה, לדעת, דעות חלוקות, חולק

סיבה ותוצאה

- **מבנה:** תופעה, גורמים או סיבות לתופעה, תוצאות, כלומר השלכות, המלצות או מסקנה
- **מילות קישור** של סיבה ותוצאה
- **מילים מכוונות:** אחת הסיבות, סיבה נוספת, אחד הגורמים, גורם נוסף, גורם ל, מביא ל, נובע מ, ראינו אפוא (אם כן)...

מיון והכללה

- **מבנה:** אמירה כללית (מכלילה), דוגמאות שונות (פירוט) לפי קבוצות
- **מילות קישור** של השוואה
- **מילים מכוונות:** סוגים, מינים

מבנה כרונולוגי

- **מבנה:** הצגת נושא הטקסט, תקופות בהיסטוריה, התפתחות
- **מילים מכוונות:** מילים המציינות שנים, תקופות
- **מילות קישור** של זמן

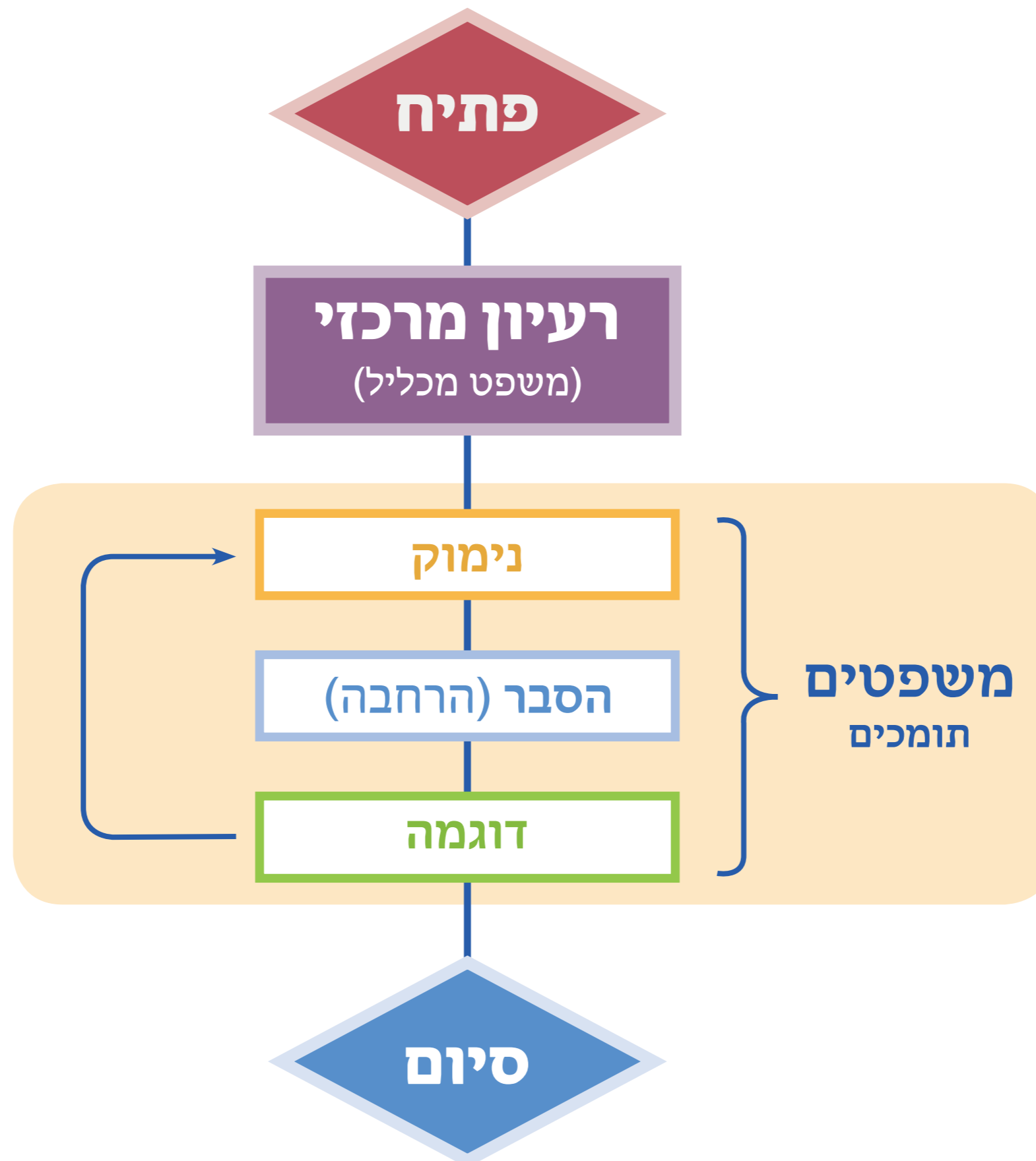
השוואה

- **מבנה:** הצגת הפריטים המשווים, ציון המשותף, ציון שוני אחד, ציון שוני נוסף, ולבסוף מסקנה
- **מילים מכוונות:** מילים מנוגדות
- **מילות קישור** של השוואה (דמיון ושוני)

טיעון

- **מבנה:** טענה, הסיבות לטענה וההסברים, משפט סיכום
- **מילות קישור** של הדגמה ושל הוספה
- **מילים מכוונות:** משפטים המציינים עובדות, הוכחות, דוגמאות וכן ראשית, שנית (אלה מילים המציינות את מספר הנימוק), ידוע מקרה שבו...

תרשים פסקה כללי

מבנה המכתב הרשמי ורכיביו

חלק 1
תאריך עברי _____
תאריך לועזי _____

חלק 2
לכבוד

חלק 3
שלום רב!

חלק 4
הנדון: _____

חלק 5

חלק 6
בברכה,
שם וחתימה

מודל פסקת טיעון כתיבה בשלבים

משפט כללי	פתיח
חוזרים על הטענה / ההחלטה / ההצעה	הטענה ההחלטה ההצעה
תומך / לא תומך מצדד / מתנגד	הבעת דעה מסכים / לא מסכים
כיוון ש... משום ש... מפני ש...	נימוק סיבה יתרון מספר 1
בנוסף יתר על כן	נימוק סיבה יתרון מספר 2
כלומר פירושו של דבר (אפשר גם ללא קישור)	הסבר שימוש בשם הפעולה
למשל קרו מקרים ידועים מקרים בהם	דוגמה
ראינו אפוא לפיכך אין ספק ש...	סיום מקושר להבעת הדעה

כתיבה טיעונית

נושא

פתיח

ראשית, _____

כלומר, _____

קרו מקרים, _____

נימוק א

בנוסף לכך, _____

נימוק ב

לפיכך, טוב עשו _____

או שגו אותם _____

או לאור הנימוקים שציינתי _____

סיום

